

מנהיגים צעירים מיישמים ערכים

כיתה 1

אחד הרגעים הדרמטיים ביותר במגילת אסתר הוא הדו-השיח בין מרדכי לאסתר בתיווכו של התך המופיע בפרק ד', ז' - י"ד:

"ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו ואת פרשת הכסף, אשר אמר המן לשקול על גנזי המלך ביהודים לאבדם. ואת פתשגן כתב-הדת אשר נתן בשושן להשמידם נתן לו, להראות את אסתר ולהגיד לה ולצוות עליה, לבוא אל המלך להתחנן לו ולבקש מלפניו על עמה. ויבוא התך ויגד לאסתר את דברי מרדכי. ותאמר אסתר להתך, ותצוהו אל מרדכי. כל עבדי המלך ועם מדינות המלך דעים, אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא - אחת דתו להמית, לבד מאשר יושיט לו המלך את שרביט הזהב, ותיח. ואני, לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלושים יום. ויגידו למרדכי את דברי אסתר. ויאמר מרדכי, להשיב אל אסתר: אל תדמי בנפשך, להמלט בית המלך מכל היהודים. כי אם תחריש תחרישי בעת הזאת - רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר, ואת בית אביך תאבדו, ומי יודע אם לעת כ זאת הגעת למלכות..."

אם נעצור את השיחה כאן, ונמחק לרגע את ידיעותינו לגבי המשך ה"עלילה", ניתן לסרטט את השיח באופן אחר מהמוכר לנו.

לכאורה, בין השורות, מרדכי מציע לאסתר פתח מילוט מכובד. הוא מבטיח לה "רווח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר". אמנם ברמה האישית ייתכן ש"את ובית אביך תאבדו", אבל אולי זה פחות מסוכן מלהרגיז את אחשוורוש! מדוע מרדכי לא מנסה טקטיקה הפוכה ומצפונית? מדוע הוא לא אומר לאסתר שהיא חייבת לעשות זאת כי אין אף אחד אחר שיכול לעשות זאת מלבדה? וכיצד אסתר משתכנעת דווקא מהטיעון שעשוי לאפשר לה מוצא מהסיפור?! אם יש דרך אחרת להציל את היהודים, מדוע אסתר מסכנת את עצמה?

כדי להבין את הלימוד החשוב ממרדכי ואסתר, ואת הרלוונטיות שלו לכל אחד מאיתנו, עלינו ללמוד מהמדרש: "אמר רבי ירמיה ב"ר אלעזר: עתידה בת קול להיות מפוצצת בראש ההרים ואומר "כל מי שפעל עם אל - יבוא ויטול שכרו". (ויקרא רבא כ"ז, ב')

המדרש מסביר שיש ערך חשוב למי שפועל עם אל, מי שבחר להירתם לעגלה של המהלכים האלוקיים ולעזור בהם. לא כולם עונים להגדרה הזו, יש מי שמעדיף לעמוד בצד ולהתבונן, להיות פסיבי נוכח המציאות ולאפשר לאחרים לפעול עם אל.

מנהיגי ישראל לאורך הדורות היו כאלו שנקטו יוזמה, שבחרו לנקוט מעשה לא מפני שלא היה אף אחד, אלא כי הם רצו לפעול עם אל. הם רצו להיות משמעותיים ותורמים.

משה רבנו נחלץ לעזרת אחיו המעונים והרג את המצרי, נחשון בן עמינדב קפץ לים סוף לפני חצייתו, פינחס זכה לברית שלום מהקב"ה על קנאותו כשכל השאר עמדו בצד ולא נקטו יוזמה, יהושע בן נון דאג לבית מדרשו של משה וסידר את הספסלים מיוזמתו.

וכך מלמדת אותנו גם מגילת אסתר - מרדכי ואסתר לקחו יוזמה. והגדולה היא שהם עשו זאת כשהם ידעו ש"הרבה דרכים למקום". הם בחרו להיות חלק משמעותי ותורם בתהליך. הם רצו בזה.

השיעור הבא עוסק במנחם בגין, שיום פטירתו חל בד' באדר. מנחם בגין היה אחד המנהיגים הדגולים והצנועים והוא מלמד אותנו על חשיבותה של מנהיגות ועל הנתינה הרבה שיש בהנהגה.

במסכת הוריות דף י' מסופר על רבן גמליאל שכשמינה את תלמידיו למנהיגים אמר להם: "וכי חושבים אתם ששררה אני נותן לכם? עבדות אני נותן לכם!".

מנהיגים טובים לחשוב שההנהגה נותנת להם כוח, מעמד והטבות. הבנה שמנהיגות היא נתינה, היא הבסיס למנהיגות טובה. רק מנהיג העסוק בנתינה לנתיניו ולא לעצמו, הוא מנהיג שישקיע, יתאמץ וירצה להיות חלק אמיתי מקידום התהליכים למען עמו, כמו שעשו מרדכי ואסתר.

[למעבר לשיעור יש ללחוץ כאן](#)

חזת ציון בלוח השנה - יום פטירתו של מנחם בגין

1